

BIBLIOGRAFIA

Bibliotheca Patrum Latinorum Hispaniensis. II. Band. Nach den Aufzeichnungen RUDOLF BEERS bearbeitet und herausgegeben von ZACHARIAS GARCÍA, S. J. Wien, 1915. (*Sitzungsberichte der kais. Akademie der Wissenschaften in Wien. Philosophisch-Historische Klasse.*)

S'enganyaria qui es pensés trobar-se amb el catàleg dels manuscrits ripollencs. Ho sembla, però no ho és. Ho sembla, perquè es descriuen un per un tots els manuscrits de Ripoll custodiats avui en l'Arxiu de la Corona d'Aragó; no ho és, perquè la descripció, deficientíssima i incompleta, només dona que una idea aproximada de tot allò que els manuscrits contenen. Rectificar totes les inexactituds, salvar totes les omissions del catàleg Beer-García Villada, em portaria a redactar de bell nou el catàleg ripollenc. No és pas aquest el meu objecte ni n'és aquesta l'hora. Solament, per confirmar el meu judici, aduiré — pocs entre molts — alguns dels fets que irrecusables el mantenen.

Ms. 59. «Auf f. 319 v. *Recepte von Hand s. XI. Beg. Vulneribus ferro aut uerberibus factis... schl. Quartane tipo remediando*». Beer-García Villada no s'adonen de que es tracta dels versos 789-907 del *Liber Medicinalis* de Q. Serenus Sammonicus. (Vide : Æ. BAEHRENS, *Poetae Latini Minores*, Leipzig, Teubner, 1881, vol. III, p. 103.)

Ms. 74. Es el descrit amb més detall i exactitut. No obstant, no es dona cap notícia de les vint-i-quatre poesies inèdites ni de les dues ja conegudes que, *hors texte*, s'hi contenen.

Ms. 106. «4. f. 26 r. (*Kap. schw. r.*) von Hand s. XI. *Imnus in omnium sanctorum. Beg. Exultent celi sidera...*». No s'indica que aquest foli és de mides diferents que els altres, ni que l'himne assenyalat és el 5778 del *Repertorium Hymnologicum*, ni que a continuació en segueix un altre, *Signum crucis mirabile*, núm. 18986 del dit *Repertorium*.

No s'indica tampoc que el foli 19 v. està ocupat tot ell per una prosa, que comença: *O gloriosa deigenitrix, virgo semper, Maria...* (CHEVALIER, R. H., 13037.)

Ms. 116. En el foli 1.^r hi ha dos himnes a sant Nicolau, però Beer-García Villada només en senyalen que un.

«3. f. 99 r. *Incipit expositio in canticis canticorum de exceda (so) releuata domini Gregorii pape urbis Rome Libri II. Postquam a paradisi gaudiis... (Migne, 45, 1740) bricht ab f. 99 v. nach einigen Zeilen mit den Worten Debemus per hec uerba passionis. Dann kirchengesänge mit Neumen. Nachher Gebete Te matrem laudamus etc.*». Ço que

realment hi ha és això: a) folis 99 v. 100 r. després de les paraules *Debemus per hec uerba passionis*, un himne fins ara desconegut, que comença *Venite omnes populi*, amb notació musical en la primera estrofa. b) foli 100 v. 101 r. notació musical en alguns versos escaducers, ja coneguts: *A commissis nos emundans*, *Ave maris stella*, *Pange lingua gloriosi*, etcètera. c) foli 100 v., notació musical en la primera estrofa de cada un dels himnes: *Sanctorum meritis inclita gaudia* (CHEVALIER, R. H., 18607), *Iste confessor domini sacratus* (Id., 9136) i *Nunc sancte nobis spiritus* (Id., 12586). d) foli 101 r., *De sancto Johanne evangelia: Summi regis nos dilectum... Verbum in principio...*, fragments d'himnes desconeguts. e) foli 101 r., acabant en el foli anterior 100 v.: *In gedeonis area...*, versos satírics, desconeguts, amb notació musical en la primera estrofa. Part d'ells es retroba en el ms. 199, foli 172. f) foli 101 v., himne *Te matrem laudamus...* (CHEVALIER, R. H., 20161). g) foli 101 v.-102 r., himne desconegut, *Virgo Dei mater et filia...* El contingut dels folis 99 v.-100 r. és de lletra de molt entrat el segle XII. També se'n rastreja en el foli 102 v., ara cobert per un paper de guarda.

Ms. 139. Del contingut d'aquest manuscrit, un dels més interessants, Beer-García Villada no en diuen més que: «*Notizenbuch eines Scholaren mit allen möglichen grammat., hist. und liter. Notizen.*» Així no costa res de fer catàlegs. A més, el manuscrit és ben clarament del segle XIV, i no pas del XV.

Ms. 146. «f. 2 r. *Beg. De constitutionibus. Canonum statuta... schl. mit den Clementinen: processus erit irritus non irritandus.*» ¿Qui sospitarà que un manuscrit del qual no se'n diu res més, pugui contenir els *Amonestaments* d'En Turmeda? Doncs, començant en el foli 84 v. i acabant en el 85 v., n'hi ha l'encapsalament i vint estrofes.

Ms. 197. Beer-García Villada no assenyalen els textos poètics dels folis 34 r. i 34 v.

Aquestes notes referents a set manuscrits, presos a l'atzar entre els que més darrerament he tingut de veure, ens capaciten per avalorar la descripció Beer-García Villada de tots els 230 ripollesos.

Les referències als textos ja publicats, generalment ben fetes, de vegades, però, són errades, inexactes o imprecises; així s'escau, d'entre les noranta quatre que n'hi ha a la *Patrologia* llatina d'En Migne, en sis casos: pàg. 23, nota 4; p. 27, n. 2; p. 29, n. 6, 7; p. 68, n. 3; p. 75, n. 2. Tipogràficament aquest catàleg resulta molt confós; a més, no té índex de cap mena.

Repartir justament la responsabilitat de tants d'errors i d'omissions entre les dues firmes que avalen el catàleg, ni és possible ni tindria interès. No obstant, per diversos motius, i en especial per respectar el nom d'un mort, val més acumular-la tota al P. García Villada, qui accepta plenament l'herència de les notes d'En Rudolf Beer, al dir que per ell han estat *bearbeitet und herausgegeben*. No és pas exageració l'afirmar que el verdader catàleg, tant de temps fa desitjat, dels manuscrits de Ripoll, encara està per fer. L'investigador que hagi après a treballar científicament i s'encarregui d'aquesta obra, tan interessant i tan útil, farà un bon servei a la cultura catalana. — L. N. d'O.